
РЕЧ ГЛАВНОГ И ОДГОВОРНОГ УРЕДНИКА

Овај број часописа посвећен је једној од најразвијенијих школа политикологије религије – пољској школи. Политикологија религије је у Пољској још увек у статусу субдисциплине политичких наука, јер није уведена у наставу на основним и мастер студијама, већ се изводи само на нивоу докторских студија. А опште место у социологији науке сматра да је једна наука сасвим развијена тек кад се уведе у наставу на свим нивоима студија. Јер има много посебних дисциплина које имају свој предмет и метод, истраживаче који се њом баве, дају значајне резултате, али нису сасвим развијене јер се из њих не изводи настава.

У том смислу важно је напоменути колико политиколози касне за социологијом религије која је већ стара наука, у мери у којој је и социологија стара, с обзиром на то да је створена тек у 19. веку. Међутим, чак и у случају социологије религије, и поред напора Вебера, Диркема и других, религији није придавана дужна пажња. То је била последица огромног утицаја француских просветитеља који су сасвим погрешно закључили да ће религија нестати са развојем производних снага и степена образовања. Што се касније показало као погубно. Елем, и када је религија морала бити обрађивана од стране социолога, сматрало се да ће она у складу са просветитељском поруком брзо нестати. Тако када је 1949. године створена ИСА (Међународно удружење за социологију) као кровна светска научна социолошка институција, међу њеним истраживачким комитетима није било места за религију. Управо због тога што су социолози сматрали да смо дубоко загазили у секуларизацију, а социологија религије се практично свела на низ емпиријских истраживања која су стално показивала да се број религиозних смањује. Тако да је изгледало да је циљ социологије религије да викне "ЕУРЕКА" – религиозних више нема, па нема ни места нашој науци. Али од самог почетка почело се увиђати да то није тачно, па је 10 година касније, тј. 1959. године, створен истраживачки комитет РЦ 22 социологију религије у оквиру ИСА¹.

Мада се ради о колегама чије се зграде факултета налазе у принципу једна поред друге, политиколози су показали невероватну ригидност. Ми смо хтели да будемо већи католици од папе и слепо смо следили ставове француске просветитељске филозофије, уместо да следимо Алексиса де Токвила, такође Француза. Токвил је за разлику од просветитеља показао на примеру САД да религија није последица ниског степена образовања нити економске заосталости, већ напротив неопходан део друштвене свести најразвијеније држава на свету – САД. Тек четрдесет година касније 1999. политиколози су схватили да религија има огроман па чак и пресудан утицај

1 Аутор ових редова био је члан борда РЦ22 у периоду 2014 – 2018. године. Видети: https://www.isa-rc22.org/Files/RC-22_Officers&Boards.pdf, приступљено 3. новембра 2020.

на политику. Зато су у оквиру ИПСА (Међународног удружења за политичке науке), рођеној скоро истовремено као и ИСА, оформили РЦ 43 за Религију и политику².

Ако подсетимо да истраживачки комитети у принципу претходе стварању научне дисциплине, постаје јасно колики је допринос светској политичкој науци дао Факултет политичких наука Универзитета у Београду када је 6 година пре ИПСЕ, тачније школске 1993/94. године, у редовну наставу на основним студијама увео Политикологију религије као обавезан предмет са посебним предметом истраживања у односу на до тада постојеће политиколошке дисциплине. Овај часопис је директно израстао из те дисциплине и постао први светски часопис у коме људи који схватају огроман утицај религије на политику могу да изнесу своје закључке и ставове у пуној слободи и без поштовања политичке коректности која је препрека свакој озбиљној науци.

Мирољуб Јевтић³

2 Аутор ових редова је члан тога борда, <https://www.ipsa.org/page/rc43-religion-and-politics>, приступљено 3. новембра 2020.

3 Оснивач и члавни и одговорни уредник часописа *Политикологија религије*. Контакт имејл: politikologijareligije@yahoo.com